

INITIATIEFVOORSTEL van de fracties van de VVD, D66, LO en CDA

Raadsvergadering
d.d. 27 november 2014

Voorstel nr. ***/14

Oegstgeest, 25 november 2014

Aan de raad

Onderwerp: Visie op samenwerking

Beslispunten: Vaststellen van bijgaande visie

Samenvatting:

Oegstgeest heeft de ambitie om in 2020 bij de best bestuurdde gemeenten van Nederland te behoren met gewaardeerde en invloedrijke gesprekspartner in de regio. In principe is het ambtelijk apparaat daarbij volgend aan de manier van democratische controle en besturing. Tegelijkertijd is de realiteit dat Oegstgeest een beperkte schaalgrootte heeft die een goed gekozen model vraagt om vanuit zelfstandigheid te kunnen blijven opereren.

Om deze reden kiezen we als model de ‘regie organisatie’ met de volgende **uitgangspunten:**

- Processen op basis van vraagsturing vanuit de burger, niet een aanbod gedreven sturing vanuit gemeente en/of dienstverlenende organisatie.
- Democratische controle en besturen als kerntaak: De regievoering zorgt ervoor dat College en Raad invulling kunnen geven aan hun kerntaken. De kernorganisatie zorgt voor aansturing van haar ‘dienstverleners’. Dit kunnen zowel een gezamenlijk dienstencentrum, ambtelijke verbanden als private partijen zijn. Dit betekent een verdere transformatie van de huidige ambtelijke organisatie.
- Lean and Mean: De huidige taken bepalen niet het ambtelijk apparaat. Alleen geselecteerde kerntaken worden door de gemeentelijke organisatie uitgevoerd. Digitale self service en informatievoorziening (i-Overheid). De dienstverlening wordt maximaal ingericht op toegankelijke digitale self service. Ook hierop

worden samenwerking geselecteerd. Dit vraagt extra aandacht om de vereiste inhaalslag te maken.

- Outputsturing: Bij uitvoerende taken werken we op basis van outputsturing;
- Regievoerende competenties. De regievoerende competenties van ambtenaren staan centraal in de selectie en beoordeling.

Voor de beoordeling en keuze van samenwerking hanteren we de volgende zes uitgangspunten:

1. De burger centraal: Het individu en zijn eigen kracht zijn het uitgangspunt voor inrichting van dienstverlening en dus ook van samenwerkingsverbanden.
2. Aantoonbare meerwaarde: we werken samen met andere partijen, zodanig dat er een aantoonbare meerwaarde is in kwaliteitsverbetering van de dienstverlening, efficiëntie van taken, risicospreiding en/of expertise-vergroting.
3. Democratische invloed geborgd: De invloed en bestuurlijke positie van Oegstgeest en de gemeenteraad van Oegstgeest in bestaande en nieuwe verbanden is optimaal geborgd.
We streven naar stevige invloed en zijn terughoudend in het beleggen van veel expertise en beleids capaciteit in samenwerkingen waarbij besturen op grote afstand van raden staan.
4. Beheersbaar: Oegstgeest streeft naar een beperkt aantal strategische samenwerkingen voor de langere termijn waarbij structuren van democratische controle worden voorzien die nadruk leggen op controle vanuit gemeenteraden.
5. Duurzaam: we ontwikkelen één a twee strategische partnerschappen die een duurzame vertrouwensbasis geven met een beperkt aantal partijen. Samenwerken betekent investeren in elkaar en dus ook in de relatie.
6. Schaalgrootte die past bij de taak: Het samenwerkingsverband dat we kiezen moet qua omvang en qua inrichting passen bij de taak die we daarin willen laten uitvoeren.

Inleiding

De regiegroep (een werkgroep van raadsleden onder voorzitterschap van de burgemeester) heeft in de zomer aangegeven dat een kader voor het toetsen van samenwerking noodzakelijk is, om daarna een goed oordeel te kunnen geven over het nut en de noodzaak van die samenwerking.

Beoogd effect

Toetsingskader voor samenwerking, richtsnoer voor het college voor de gesprekken met de andere gemeenten.

Argumenten

Door deze visie en toetsingskader is de doorontwikkeling van de gemeente en haar organisatie en de uitwerking van verdere samenwerking beter te sturen en te beoordelen door de raad.

Kanttekeningen

In vergelijking met het laatste concept van de regiegroep is ervoor gekozen om para-

graaf 5 (samenwerkingsthema's en agenda) te schrappen, omdat dit vooruitloopt op de verdere uitwerking door het college.

Alternatieven

nvt

Financiën

nvt

Communicatie

Persbericht

Gevolgen inspraak / interactieve beleidsontwikkeling

nvt

Uitvoering

De raad geeft hiermee een kader voor het college om te betrekken bij de verdere uitwerkingen ten aanzien van samenwerkingverbanden.

De fracties van VVD, D66, LO en CDA,

V.C. Janssen
fractievoorzitter VVD

B.M. Kocken
fractievoorzitter D66

S.C. Vogel
fractievoorzitter LO

B.J. van Blitterswijk
fractievoorzitter CDA

De raad van de gemeente Oegstgeest;

gelezen het voorstel van de fracties van de VVD, D66, LO en CDA d.d. 25 november 2014;

b e s l u i t :

De visie “Zelfstandig én in samenwerking” als kader vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 november 2014.

, voorzitter

, griffier

Zelfstandig én in samenwerking

1. Waarom een visie op samenwerking?

Dit is de visie op samenwerking van de gemeente Oegstgeest. Dit document is tot stand gekomen binnen de regiegroep bestuurlijke samenwerking, bestaande uit vijf raadsleden en de burgemeester, momenteel is het nog een tussenproduct. De visie op samenwerking dient als richtinggevend kader voor het verdere onderzoek en zal deel uitmaken van het eindrapport.

Binnen de kaders van de lange termijn visie en de Coalitie agenda 2014-2018 geeft deze visie op samenwerking richting aan onze samenwerkingsverbanden. Samenwerking is niet nieuw. Oegstgeest werkt al vele jaren samen met andere gemeenten in taken op het gebied van Jeugdzorg, milieuvergunningen, WMO, afvalwater, belastingafhandeling en sociale werkvoorziening. Met deze visie willen we de komende jaren vanuit het uitgangspunt van zelfstandigheid duurzamer strategische relaties aangaan die meer opleveren voor onze inwoners.

De visie is 'van buiten naar binnen' opgebouwd; vanuit belangrijke ontwikkelingen in de samenleving, naar onze waarden, opgaven, naar de centrale uitgangspunten voor samenwerking, de samenwerkingsthema's en opgaven tot de manier van organiseren.

2. Ontwikkelingen in onze omgeving

We leven in een tijd van uitzonderlijke ontwikkelingen. Naast de algemene economische ontwikkelingen zijn demografische ontwikkelingen en het schaarser/duurder worden van grondstoffen grote uitdagingen voor Oegstgeest. Kansen zijn het beter benutten van de kracht van de samenleving, nieuwe technologieën voor informatie en communicatie en de groene economie.

Bij de demografische ontwikkelingen gaat het om dubbele veroudering van de bevolking (meer mensen worden oud en oude mensen leven langer) en dubbele ontgroening (laag geboortecijfer en latere leeftijd waarop vrouwen kinderen krijgen). Deze factoren versmallen het draagvlak voor de hoge lasten van de zorg voor de relatief oude bevolking. Dit is een extra impuls voor samenwerking waarin gemeenten als het ware 'blokken' vormen met omliggende gemeenten. Daar staat tegenover dat mensen bij een gemeenschap willen horen en die actief vorm willen geven. Deze twee bijna tegengestelde bewegingen vragen om verschillende antwoorden: enerzijds opschaling en anderzijds bevorderen/versterken van de gemeenschap. De landelijke overheid bevordert dit, onder andere door de zorg via de drie decentralisaties dichterbij de gemeenschap te brengen. De positie en de rol van de overheid verandert. Er is sprake van een kanteling, zoals ook aangegeven in de Toekomstvisie, samenwerking tussen bevolking en gemeente is hierin meer dan ooit noodzakelijk. Dit betekent dat we als lokale overheid ook nee durven te verkopen, we doen niet alles meer. Tegelijkertijd blijft de overheid, waarin de gemeentelijke overheid een belangrijke rol speelt, wel verantwoordelijk voor het handhaven van een optimaal niveau van zorg en welzijn voor de zwaksten in onze samenleving.

3. Visie op Oegstgeest

Oegstgeest is voor mensen van jong tot oud een prima plek om te wonen (volgens de Telegraaf zelfs de beste plek om te wonen), te werken en te ontspannen. We hebben een ligging in een omgeving met veel natuur (kust-, duin- en bollenstreek) en tegelijkertijd genieten van de goede voorzieningen in omliggende steden. We kenmerken ons door initiatiefrijke en hulpvaardige inwoners die leven in een dorpschaal met bereikbare voorzieningen voor dagelijkse behoeften, onderwijs, sport en cultuur. In ons beleid streven we naar een balans in natuurlijke, sociale en financiële duurzaamheid, met ondersteuning vanuit goede dienstverlening van de gemeente aan inwoners en lokale organisaties.

Deze waarden willen we naar de toekomst toe borgen en uitbouwen. Hierbij is het uitgangspunt voor Oegstgeest om de zelfstandigheid zo lang als verantwoord mogelijk vol te houden. Tegelijkertijd zijn we realistisch ten aanzien van onze bestuurskracht en de uitvoeringscapaciteit die we als relatief kleine gemeente met ongeveer drieëntwintig duizend inwoners kunnen ontwikkelen. Ook zien we dat er de afgelopen jaren een veelvoud is ontstaan aan samenwerkingsverbanden die de democratische legitimiteit onder druk zetten. Als we de invloed van onze burgers goed kunnen blijven garanderen dan moeten we onze nieuwe samenwerkingen beter (in)richten en bestaande

samenwerkingen stevig stroomlijnen.

4. Uitgangspunten voor samenwerking

Oegstgeest streeft naar verbeteren kwaliteit, continuïteit, effectiviteit en efficiency van de ambtelijke taakuitvoering van de gemeente door middel van versterking van de samenwerking met andere gemeenten en/of uitbesteding naar private partijen. Echter samenwerking is voor de gemeente Oegstgeest geen doel op zich. Samenwerking is middel om doelen te bereiken. Voor de beoordeling en keuze van samenwerkingen hanteren we de volgende zes uitgangspunten:

7. De burger centraal: Het individu en zijn eigen kracht zijn het uitgangspunt voor inrichting van dienstverlening en dus ook van samenwerkingsverbanden.
8. Aantoonbare meerwaarde: we werken samen met andere partijen, zodanig dat er een aantoonbare meerwaarde is in kwaliteitsverbetering van de dienstverlening, efficiëntie van taken, risicospreiding en/of expertise vergroting.
9. Democratische invloed geborgd: De invloed en bestuurlijke positie van Oegstgeest en de gemeenteraad van Oegstgeest in bestaande en nieuwe verbanden is optimaal geborgd. We streven naar stevige invloed en zijn terughoudend in het beleggen van veel expertise en beleids capaciteit in samenwerkingen waarbij besturen op grote afstand van raden staan.
10. Beheersbaar: Oegstgeest streeft naar een beperkt aantal strategische samenwerkingen voor de langere termijn waarbij structuren van democratische controle worden voorzien die nadruk leggen op controle vanuit gemeenteraden.
11. Duurzaam: we ontwikkelen één a twee strategische partnerschappen die een duurzame vertrouwensbasis geven met een beperkt aantal partijen. Samenwerken betekent investeren in elkaar en dus ook in de relatie.
12. Schaalgrootte die past bij de taak: Het samenwerkingsverband dat we kiezen moet qua omvang en qua inrichting passen bij de taak die we daarin willen laten uitvoeren.

5. Uitgangspunten voor besturing en organisatie

Oegstgeest heeft de ambitie om in 2020 bij de best bestuurde gemeenten van Nederland te behoren met gewaardeerde en invloedrijke gesprekspartner in de regio. In principe is het ambtelijk apparaat daarbij volgend aan de manier van democratische controle en besturing. Tegelijkertijd is de realiteit dat Oegstgeest een beperkte schaal grootte heeft die een goed gekozen model vraagt om vanuit zelfstandigheid te kunnen blijven opereren. Om deze reden kiezen we als model de 'regie organisatie' met de volgende uitgangspunten:

- Processen op basis van vraagsturing vanuit de burger, niet een aanbod gedreven sturing vanuit gemeente en/of dienstverlenende organisatie.
- Democratische controle en besturen als kerntaak: De regievoering zorgt ervoor dat College en Raad invulling kunnen geven aan hun kerntaken. De kernorganisatie zorgt voor aansturing van haar 'dienstverleners'. Dit kunnen zowel een gezamenlijk dienstencentrum, ambtelijke verbanden als private partijen zijn. Dit betekent een verdere transformatie van de huidige ambtelijke organisatie.
- Lean and Mean: De huidige taken bepalen niet het ambtelijk apparaat. Alleen geselecteerde kerntaken worden door de gemeentelijke organisatie uitgevoerd.
 - o Niet kerntaken worden zoveel mogelijk elders ondergebracht. De strategie daarbij is: USZ. Uitvoering uitbesteden waar verantwoord en mogelijk, anders gemeente-

lijk samenwerken. Zelf doen alleen bij geselecteerde kerntaken.

- Ook beleidstaken horen niet per definitie bij de kerntaken. Ook in beleids- en bestuurstaken maakt Oegstgeest gebruik van expertise en capaciteit in bestuurlijke en/of ambtelijke samenwerkingsverbanden.
- Digitale self service en informatievoorziening (i-Overheid). De dienstverlening wordt maximaal ingericht op toegankelijke digitale self service. Ook hierop worden samenwerking geselecteerd. Dit vraagt extra aandacht om de vereiste inhaalslag te maken.
- Outputsturing Bij uitvoerende taken werken we op basis van outputsturing:
 - Producten en dienstencatalogus en prijsafspraken
 - Resultaten definiëren en meetbaar maken
 - Levering via contracten / dienstverleningsovereenkomsten.
- Regievoerende competenties. De regievoerende competenties van ambtenaren staan centraal in de selectie en beoordeling.